

Šolske potrebščine Marija Tičar

vseh vrst priporoča cenj. učiteljstvu in sl. šolskim vodstvom

trgovina s papirjem in galanterijo
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 26
(nasproti „Zlate kaplje“)

Zaloga Grubbauerjevih in Slatnar-
jevih zvezkov ter vseh priprav za
obratno-nadaljevalne šole.

Cene nizke!

Postrežba točna!

njega tečaja. — Odgovornost za resnič-
nost te vesti prepuščamo seveda imeno-
vanemu listu. — »Soča« piše: »Ravnatelj-
stvi moškega in ženskega učiteljskega sta
obisk predavanj prepovedali. To dejstvo
suho beležimo. Ob času bomo pa o tej
jako neumestni odredbi še govorili. Vse-
kakor pa povemo že danes: Ta odredba
je političnega značaja in prihaja od —
nekod. Pa tudi ne dosega svojega name-
na. Predavanja itak izidejo, predno poteče
leto, v knjigotrštvu. Dijaštvo in ostalo
občinstvo je opozorjeno.«

—g— Za narodni muzej je po deželi
precej zanimanja, in nabralo se je že mno-
go zanimivih predmetov. Nekaj gospo-
dov je poklonilo muzeju celo vse svoje
zbirke, v katerih je več prav redkih
predmetov. Seve pa je po deželi še prav
mного narodnega blaga, in ljudje bi to
prav radi darovali muzeju, ako bi jih le
kdo opomnil. Povsod se dobe še stare
slike, včasih prav umetniške, redke slo-
venske knjige, orodja iz prejšnjih stole-
tij, izkopanine, na katere nalete ljudje
slučajno, ko obdelujejo zemljo i. dr. Po-
berimo to, sicer pridejo zopet tujci in
odnese še zadnje ostanke. Seve ne mo-
re storiti vsega odbor, sodelovati mo-
rajo vsi, kateri se zanimajo za stvar in
nimajo narodnosti samo na jeziku, da
poiščejo starine, ki leže skrite po pra-
nih poljih in zakaženih podstrešjih.
Sprejme se vse, kar je zanimivega in
kaže življenje naših prednikov. Odbor je
sklenil v zadnji seji, da dobi primeren
prostor, kjer naj se otvori muzej. Na delo
tedaj, da pokažemo svetu, da so tudi naši
predniki kaj znali, da so tudi oni kaj imeli.
Marsikdo hrani doma kako znamenitost,
da tam trohni in gineva. Pošljite to Narod-
nemu muzeju, tam bo koristil vsej deželi!
Odbor.

—Ljudska univerza. Narodni Pro-
sveti je treba res častiti, da se ji je po
tolikih poizkusih posrečilo, priklicati toli-
ko ljudi k sobotnim predavanjem v Tr-
govskem domu, da je vsakokrat gledališka
dvorana polna zanimajočih se poslušal-
cev. Pri predzadnjem predavanju dr. Bo-
risa Zarnika, docenta na vseučilišču v
Würzburgu, je bilo navzočih nad 400 lju-
di, ki so z zanimanjem poslušali govor
elegantnega predavatelja. Govornik je
svojo težko nalogo, predavati širšim ma-
sam o bistvu življenja, rešil na način, ki ga
je v tej stroki med Slovenci menda le on
zmožen. — V soboto, 26. je predaval dr.
Gradnik o psihologiji mas. — Naše kleri-
kalce ta predavanja grozno jeze.

Koroške vesti.

—k— Koroško učiteljsko vprašanje
še vedno ni rešeno in svoječasni zakon-
ski načrt, ki ga je sprejel koroški deželni
zbor še vedno ni sankcioniran. Julija me-
seca že je izjavil Steinwender, da se je
o tem vprašanju informiral pri ministr-
stvu, kjer je baje zvedel, da ni za sank-
cijo tega zakona nobene zapreke. Učitelj-
stvo je čakalo in čakalo in se tolažilo s
tem odgovorom poslanca Steinwenderja.
Toda zamen. Steinwenderjeva izjava je
postavljena danes na laž, zakaj danes za-
hteva vlada kritje večjih izdatkov, ki jih
zahteva ta zakon, sicer ne more biti sank-
cioniran. Tako se igrajo koroški politični
krogi z učiteljstvom. Najbolj proti temu
pa deluje seveda popolnoma po rimsko-
klerikalni metodi koroška klerikalna klika,
na čelu ji Walcher et Comp., kar si bo učitel-
jstvo dobro zapomnilo!

—k— Najbolj tožna slika na Koroškem
je ona o šolstvu in slovenskem učitelj-
stvu. In po sistemu, ki ga je po predlogih
nemškega Volksrata izvajala deželna
vlada, se je sploh čuditi, da se na Koro-
škem še nahaja peščica slovenskih učite-
ljev. Čudno, da morejo prenašati vse za-
smehovanje in šikane od strani tovarišev-
nemčurjev in od strani višjih faktorjev!
Slišali smo tudi, da smejo na uradnih kon-
ferencah, torej pod patronanco c. kr. nad-
zornikov, javno blatiti in zasmehovati slo-
venske učitelje, kakor se je to že parkrat
zgodilo v Velikovcu. Pod pritiskom Volks-
rata ne sprejemajo več slovenskih fantov
na celovško učiteljske in še tiste, kar jih
je bilo letos v prvem letniku, so vse vrgli.
Dvomimo, da bi bili vsi taki tepci! Če se
je slučajno zgledal kak slovenski fant, ga
ne sprejemajo, ker nima — posluha. Do-
mačinov, ki so šli študirat v Maribor, ne
nastavljajo za učitelje, pač pa nastavljajo
tujce — Nemce. — Na shodu nemškega
Schulvereina je rekel predsednik Gross:

»Das Häuflein slovenischer Lehrer in
Kärnten muß unschädlich gemacht wer-
den.« — Vidimo, da vlada upošteva to
grožnjo. Naše šole so slabe in slab je tudi
material, ki se tu šola. Vendar pa jih je
hvalil naš bivši deželni predsednik na vse
pretege. Utravistična šola — ta je bila
ideal vseh idealov na strani deželne vlade
in Volksrata. Zdaj, ko deželni predsednik
Hein gre, mu pišemo par vrstic v spomin-
sko knjigo, ki smo jih posneli iz znamenite
knjige: Pastor Hans Spieser, Elsaß Loth-
ringen als Bundesstaat: »Ein Volk zwei-
sprachig machen, heißt einfach: ihm den
geistigen Brotkorb höher hängen, ihm den
Weg zur wahren Erkenntnis und frucht-
baren geistigen Arbeit mit Dornen-
gestrüpp versperren. Wenn jemand dar-
auf ausginge, ein Volk auf ein einfache,
unverdächtige Weise zu verdummen und
geistig zu verarmen, so wäre ihm kein
besseres Mittel zu empfehlen, als die
Zweischprachigkeit.« — Čisto na kratko in
po slovensko povedano: »Šola, v kateri
ni pouk zasnovan na podlagi materinega
jezika, poneumnjuje ljudstvo!« In kakor
kažejo razmere na Koroškem, je imel Hei-
nov trud mnogo žalostnih uspehov!

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodonošno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Uči-
teljskega konvikta v Ljubljani.
registrov na zadruga s omejenim kapitalom.

Promet do konca septembra K 156.552.68.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2. — 1/2.3.
popoldne in vsako soboto od 6.—7. zvečer.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih
informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poš-
nih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve na-
vedenih znamk se ne odgovarja.

Splošni vestnik.

Zaplenjeni! Zadnjo našo številko so
nam zaplenili. Kaj smo zagrešili? Ali smo
klicali neplačevano učiteljstvo morda na
štrajk? Ali smo morda potom svojega li-
sta izkušali utihotapiti kako revolucio-
narno idejo? Ali smo kaj drugega takega
storili, kar je nevarno za državo? Nič ta-
kega! Povedali smo samo, kako se godi
nekaterim učiteljem-rezervistom, kadar
niso »suknjo belo in sabljico prepasano«.
Gospodje z rdečim svinčnikom pa so mne-
nja, da smejo take čedne stvari brati samo
oni, zato so našo zadnjo številko — pobe-
lili. Mi pa mislimo, da mora tudi javnost
zvedeti, kako ravna z učitelji pri vo-
jakih. Zato bomo seveda poskrbeli, da jav-
nost to tudi zve, pa če je to komu všeč ali
ne!

III. slovenski protialkoholni kongres,
obenem desetletnica protialkoholnega gi-
banja na Slovenskem bo v nedeljo, 17. no-
vembra, v Ljubljani. Kongres priredita
vzajemno protialkoholna zveza »Sveta
vjska« in »Društvo zdravnikov na Kranj-
skem« s pomočjo drugih večakov in stro-
kovnjakov. Društvo zdravnikov — na
čelu mu dr. Demeter vitez Bleiweis-Trste-
niški — se je zadnji čas začelo posebno
zanimati za alkoholno vprašanje in je iz-
volilo iz svoje srede poseben odsek zato.
Na tem kongresu bodo predavali štirje
zdravniki. Zborovanje bo v veliki dvorani
»Uniona« in se bo pričelo od devetih do-
poldne, ter bodo predavanja trajala ves
dan. Proti večeru bo zborovanje za žen-
stvo posebe. — Zanimanje za kongres je
precej veliko in se obeta obilna udeležba.
Povabljeni in zastopane bodo vse oblasti.
Deželni odbor bo pozval vsa županstva,
naj se kongresa udeležijo, deželni šolski
svet, je upati, da bo dovolil učiteljem prost
dan. Podrobni program prihodnjič. —
Protialkoholno delo, delo za stremženje
slovenskega naroda, je nadstrankarsko,
eminentno narodno in domoljubno delo,
pri katerem se lahko dobimo vsi, ki lju-
bimo rod in dom, ne oziraje se na druge
razlike. Torej povabljeni in dobrodošli na
kongres ter protialkoholno delo vsi domo-
ljubi!

Igranje v ogrski razredni loteriji je
prepovedano. Znano je, da ogrski kolek-
tanti skušajo z vsemi sredstvi spetati
srečke ogrske razredne loterije tudi na
Kranjskem in se v dosego svojega namena
poslužujejo celo zavitev z napačnimi na-
slovi. Občinstvo se svari pred nakupom
omenjenih srečk. Neprijetne posledice pro-
tipostavne nabave teh srečk so, kar je bilo
že večkrat objavljeno, da se srečke zaple-

nijo, morebitni dobitki zapadejo v korist
države, poleg tega pa mnoga zamudna po-
ta ter občutljive denarne kazni. Zatorej ne
naročate srečk ogrske razredne loterije,
ako jih pa dobite brez naročila, uničite
ali pa izročite jih finančni oblasti.

Imenovanje. Mnisterjalni svetnik v
ministrstvu za uk in bogočastje, dr. Franc
Heinz, je imenovan za centralnega ravna-
telja založbe šolskih knjig in je pomaknjen
obenem ad personam v 4. čin, razred ter
dobi kot tak naslov predsednika. Kakor
znano, je dr. Heinz izdal zbirko šolskih
zakonov.

Je to katoliško?! V praški »Union«
čitamo: V neki dunajski korespondenčni
lista »Köln. Zeitung« čitamo v nekem nak-
nadnem razmotrivanju k evharističnemu
kongresu, kako daje dopisnik izraza svo-
jemu veselju na tem, da katoliška vera
združuje vse in spoprijateljuje narodnosti
obeh polovic širne monarhije. Sedaj pa
more čitati v dunajskem časopisju, na kaj
je župan prekinjek in v najglobljih globi-
nah katoliškega Dunaja — kakor se on iz-
raža — mislil najprej, čim so se poslovili
gostje evharističnega kongresa. Mislil je
na sovražnost proti skoro izključno kato-
liški češki manjšini na Dunaju. Pred ev-
privatno šolo v III. okraju zapreti s pre-
tvezo, da ima pretanke stropce. Sedaj pa,
po evharističnem kongresu, ko je šola vzdr-
žujoče društvo dalo stropce ojačiti, je dal
župan šolo vnovič zapreti z utemeljeva-
njem, da so stropi — premočni! Ali se ne
pravi to dodajati k nasilju še zasmehova-
nje?! Ni li to kulturni boj in zato v smislu
naukov katoliške cerkve nič manje obsod-
be vredno, nego je boj proti svobodi vero-
izpovedanja?! Ali na Dunaju ni več daleč
tudi do cerkvenega kulturnega boja. Iz
strahu pred Čehom sovražno agitacijo si
cerkvena oblast ne upa poskrbeti ex offi-
cio, marveč so češki katoliki kakor v ka-
kem nekatoliškem mestu glede svojih ver-
skih potreb navezani na samopomoč in še
v tem so ovirani, kolikor le možno. Se li
je potem čuditi, ako na katoliškem Dunaju
kiščanske socialce, ki se smatrajo za
predstavitelje katolicizma, a pri tem ven-
dar sedelujejo na nekatoliški gonji proti
nemškim katoliškim narodom, vedno bolj
nazaj potiskajo, da jim od 36 poslancev
Dunaja pripadajo le trije ter da so na zad-
nji dopolnilni volitvi v III. okraju, ki je po
90% katoliški, propadli s svojim kandida-
tom?! To je posledica nekatoliške politike
dunajskih krščanskih poslancev!

Italijanski dijaki se gibljejo. Z Dunaja
nam poročajo dne 21. pretečenega mese-
ca: Nocoj se je vršilo tu v prilog italijanski
pravni fakulteti zborovanje, ki se ga je
udeležilo vse italijansko dijaštvo. Sprejeli
so sledečo resolucijo: »Z ozirom na to, da
vlada vkljub svoji protokolarno dani ob-
ljubi še ni uredila italijanske pravne fakul-
tete, pozivajo italijanski dijaki italijanske
poslance, da delajo z vsemi silami za to,
da izpolni vlada še ta semester svojo dol-
žnost. Dunajski italijanski dijaki pozivajo
vse italijansko dijaštvo na Dunaju in v
Gradcu, da se zavzame za ureditev pravne
fakultete na visoki šoli za trgovske ve-
de »Revolvella« v Trstu.«

Nove pošne znamke za Bosno in
Hercegovino se uvedejo. Stare pošne
znamke se bodo morale zamenjati. Zad-
nji čas za to je 3. februar 1913, po tem
dnevu ostanejo sedanje znamke brez ve-
ljave.

Besednjaki — prosti carine. Tajnik
drž. blagajne Združenih držav, James F.
Curtis v Washingtonu, je izdal odločbo, ki
bo jako olajšala Američanom priliko za
učenje tujih jezikov. Vsi angleško-drugo-
jezični besednjaki se lahko uvažajo carine
prosto.

Popravek. V listku »Iz umetniškega
sveta: Novi akordi« zadnje številke naše-
ga lista so v korekturi ostale sledeče na-
pake, ki občutno motijo smisel teksta: Pr-
va kolona v 6. vrsti zgoraj se mora glasiti
namesto skladbo skladba, v 5. vrsti spoda
namesto recitativni recitativi, v 4. vrsti
spodaj namesto Mrkova Mirkova, v 3. vr-
sti spoda namesto slabo slaba- a druga
kolona v 5. vrsti zgoraj se mora glasiti
namesto omenjenemu omenjenim, v 12.
vrsti zgoraj namesto zložene skladbe zlo-
žena skladba. Tretja kolona v 14. vrsti
spoda mora stati namesto profesor prof-
esorja in v 12., oziroma 11. vrsti spoda
namesto mladih goslačev mladim gosla-
čem.

SUKNO in modno blago za gospode in
gospo priporoča izvozna hiša ZEFIRE
Prokop Skorkovský in sin
v Humpolcu na Češkem.
Vzorci na željo franco. Zelo
zmerne cene. Na željo dam tu
izgotoviti gosposke obleke.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Kranjsko.

Št. 2364.

Na dvorazredni ljudski šoli v Mošnjah se bo
stalno namestila služba nadučitelja s postavnimi pre-
jemki in naturalnim stanovanjem.

Pravilno opremljene prošnje je predložiti
semkaj predpisanim potom do 30. novembra 1912.

Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še
niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim
izpričevalom dokazati, da imajo popolno fizično
spodobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici,
dne 20. oktobra 1912.

Št. 2844.

Goriško.

V sežanskem okraju se razpisujejo sledeča
učiteljska mesta v definitivno nameščenju:

1. Mesto višjega učitelja na štirirazredni ljudski
šoli v Komnu.

2. Mesto višjega učitelja na trirazredni ljudski
šoli v Lokvi.

3. Mesto učiteljice na trirazredni ljudski šoli
v Povirju.

Službeni prejemki so določeni v deželnem
zakonu od dne 14. januarja 1906 l. dež. zak. in uk.
št. 10.

Za mesta navedena pod zaporedno številko
1. in 2. zavrača se na določbo § 48, 2. odstavek dr-
žavnega šolskega zakona od dne 2. maja 1883 l.
drž. zak. št. 53.

Pravilno opremljene prošnje mora se predlo-
žiti službenim potom podpisanimu okrajnemu šol-
skemu svetu v dobi 4 (štiri) tednov po oglasu
tega razpisa v uradnem časopisu »Osservatore Tri-
estino«.

Nezadostno opremljene in po določenem roku
vložene prošnje se zavrnejo. (Okrožnica okr. šol.
sveta 2. avgusta 1906 l., št. 1869).

C. kr. okrajni šolski svet v Sežani,
dne 24. oktobra 1912.

Priporočajte in širite naš list!

Snažno se oblači vsa rodovina, ki si naroči
zbirko vzorcev iz češke tkalnice

Marije Jirsové

učiteljeve soproge, v Novém Hradku p. Met.

(dobaviteljica dež. osrednje zveze učiteljskih dru-
štev v Češkem kraljestvu).

Dobiva se 2—8 m dolgih odrezkov cečila
kanafasa, flanele, platna, modrotiska itd. Zavoj 45 m
za 18 K, najlepša kvaliteta 40 m za 20 K franco,
franko, tudi polovica zavoja za 9, oziroma 10 K.

Blago je stalnobarvno in močne kakovosti.
Naročite in ostanite stalni odjemalci. Vzorci blaga
zastojni in franco.

Anton Krušič, krojaški mojster in trgovec v Gorici

Tržaška ulica šte. 16

v lastni hiši

in Tekališče Fran Jožefa št. 39.

Moja delavnica se nahaja v
bližini slov. kmetiške šole.

Opozarja se gg. odje-
malce, da je došla rav-
nokat velika množina
raznovrstnega blaga naj-
različnejših kakovosti iz
avstrijskih in angleških
tovaren

za vsak stan.

Posebno se priporočam
cenjenim gg. učiteljem v
mestu in na deželi.

Alojz j Luznik

Dornberg pri Gorici, Primorsko.

Slike, pohištvo, glasovirji, harmoniji,
šolske in društvene zastave. Kdor želi
cenik za pohištvo, naj blagovoli na-
znani, rabi li opravo za spalnico,
obednico, katere komade itd. Vsi iz-
delki najsolidnejši. Cene zmerne. Pla-
čevanje po dogovoru.